

Kiến thức về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên và một số yếu tố liên quan

 ĐDCK1. Lâm Tài Hoàng Hiếu; ThSDD. Ngô Lê Hoàng Giang
Trường Đại học Trà Vinh

Ngày nhận bài: 04/3/2024

Ngày nhận phản biện, đánh giá và sửa chữa: 08/3/2024

Ngày duyệt đăng: 04/5/2024

Mục tiêu của nghiên cứu là mô tả một số yếu tố liên quan đến kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của Điều dưỡng viên tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh năm 2023. Kết quả nghiên cứu cho thấy đối tượng nữ chiếm 69,84%, nam chiếm 30,16% tổng số điều dưỡng tham gia nghiên cứu. Trong đó, trình độ cao đẳng là 68,25%, đại học là 30,16%, trung cấp là 1,59%. Số lượng chăm sóc trung bình từ 1-10 người bệnh/ngày của điều dưỡng là 15,88% và 84,12% trên 10 người bệnh. Có 87,30% tỷ lệ điều dưỡng có kiến thức đúng về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ và 12,70.% điều dưỡng có tỷ lệ kiến thức chưa đạt. Kết quả nghiên cứu cung cấp các dữ liệu hữu ích, góp phần cải tiến kiểm soát nhiễm khuẩn trong chăm sóc khỏe người bệnh các cơ sở y tế nói riêng và nâng cao chất lượng cuộc sống cộng đồng nói chung.

Từ khóa: kiến thức phòng ngừa, nhiễm khuẩn vết mổ, điều dưỡng viên.

Hiện nay, nhiễm khuẩn vết mổ là một trong bốn loại nhiễm khuẩn bệnh viện phổ biến nhất, đứng hàng thứ hai sau nhiễm khuẩn hô hấp [1]. Nhiễm khuẩn vết mổ gây nhiều biến chứng nguy hiểm và có thể là nguyên nhân gây tử vong ở những người bệnh được thực hiện phẫu thuật không chỉ riêng Việt Nam mà cả những quốc gia có nền y học hiện đại trên thế giới. Để thực hiện tốt công tác phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ, vấn đề kiểm soát trước mổ, trong mổ và sau mổ có vai trò hết sức quan trọng của điều dưỡng viên. Họ là người thực hiện việc phụ trách chăm sóc cũng như theo dõi tình hình trước mổ và sau mổ, góp phần nhanh chóng phục hồi sức

khỏe, cải thiện chất lượng cuộc sống cho người bệnh. Vì vậy, đòi hỏi mỗi điều dưỡng viên chăm sóc, phải có kiến thức tốt và thực hành đúng về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ. Kiến thức còn hạn chế, sẽ ảnh hưởng không nhỏ trong thực hành chăm sóc vết mổ ngoại khoa dẫn đến người bệnh có thể phải đối mặt với những hậu quả nghiêm trọng, thời gian nằm viện sẽ lâu hơn, chi phí điều trị cũng tăng lên rất nhiều [2].

Nhằm góp phần cải thiện việc tuân thủ thực hành ngăn ngừa nhiễm khuẩn vết mổ, mỗi Điều dưỡng viên sẽ không ngừng học hỏi và trao đổi thêm những kiến thức mới để trang bị cho bản thân một khối kiến thức vững chắc về nhiễm khuẩn vết mổ.

Từ đó, giúp cho vết thương mau lành, người bệnh nhanh chóng được hồi phục sức khỏe, rút ngắn thời gian và chi phí điều trị [3]. Đồng thời, làm giảm bớt tình trạng nhiễm khuẩn vết mổ nói riêng cũng như nhiễm khuẩn bệnh viện nói chung. Bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh với quy mô hơn 700 giường bệnh khám, điều trị cũng như số ca phẫu thuật ngày càng đông với hơn 200 ca/tuần, điều này dẫn đến công tác chăm sóc sau mổ cần được quan tâm một cách đầy đủ và toàn diện [4]. Do đó, kiến thức của điều dưỡng viên về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ là một yếu tố quan trọng. Chính vì thế, nên tôi đã tiến hành nghiên cứu đề tài: “ Kiến thức về phòng ngừa

nhiễm khuẩn vết mổ của Điều dưỡng viên và một số yếu tố liên quan tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh năm 2023. với hai mục tiêu: Xác định tỷ lệ kiến thức đúng về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của Điều dưỡng viên tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh năm 2023 và mô tả một số yếu tố liên quan đến kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của Điều dưỡng viên tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh năm 2023.

Tổng quan nghiên cứu

Nghiên cứu của tác giả Wen Feng (2020) tại Trung Quốc, có 39% Điều dưỡng đạt điểm kiến thức $\geq 70\%$, trong đó nhóm tuổi của điều dưỡng từ 30-39 là một trong những yếu tố có điểm kiến thức cao hơn rõ rệt so với các nhóm khác. Nghiên cứu tìm thấy mối liên quan có ý nghĩa thống kê giữa nhóm tuổi với kiến thức của điều dưỡng về phòng ngừa NKVM với $p = 0,03$ [5].

Theo tác giả Haleema Sadia và cộng sự (2017), tỷ lệ Điều dưỡng viên có kiến thức về phòng ngừa NKVM chiếm tỷ lệ thấp 40,7%. Đa số là nhân viên điều dưỡng có trình độ Cao đẳng, trong khi chỉ có 8,4% có bằng cử nhân và kinh nghiệm làm việc của người tham gia nghiên cứu này ít hơn 5 năm, điều này có thể ảnh hưởng đến kiến thức của Điều dưỡng trong việc phòng ngừa NKVM [6]. Một nghiên cứu khác năm 2018, cho thấy, tỷ lệ Điều dưỡng có kiến thức đạt 74,5%, trình độ học vấn và kinh nghiệm làm việc là yếu tố liên quan đến phòng ngừa NKVM ở điều dưỡng. Năm 2022, nghiên cứu của tác giả Wen Feng tại Trung Quốc,

có 39% Điều dưỡng đạt điểm kiến thức $\geq 70\%$, nhóm tuổi 30-39 và nhóm điều dưỡng có kinh nghiệm làm việc từ 6-15 năm có điểm kiến thức cao hơn rõ rệt so với các nhóm khác [5].

Kiến thức về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ ở Điều dưỡng tại Việt Nam. Tỷ lệ điều dưỡng có kiến thức đúng về phòng ngừa nhiễm trùng vết mổ là 60% được tiến hành nghiên cứu tại Bệnh viện Đa khoa Tiền Giang năm 2014. Kết quả cho thấy điều dưỡng có trình độ chuyên môn cao hơn sẽ có kiến thức về phòng ngừa NKVM tốt hơn với 83,3% (20/24) điều dưỡng có trình độ chuyên môn là cao đẳng có kiến thức đúng về phòng ngừa nhiễm trùng vết mổ, trong khi đó tỷ lệ điều dưỡng có trình độ chuyên môn là trung cấp có kiến thức đúng là 50% (28/56) ($p = 0,005$). Ở nhóm tác giả Huỳnh Huyền Trân và Nguyễn Thị Hồng Nguyên (2017), tỷ lệ điều dưỡng viên có kiến thức đúng về NKVM là 67,7% thấp hơn so với kết quả của tác giả Vũ Ngọc Anh (2020) với 71,2% [7], [8]. Tương tự như các nghiên cứu trên, tại bệnh viện Đa khoa Sơn Tây Hà Nội (2021), tỷ lệ nhân viên y tế có kiến thức đạt về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ là 36,42%, trong đó bác sĩ có tỷ lệ 38,3% và điều dưỡng là 35,58%. Nhóm tuổi ≥ 30 (OR=2,82; 95%CI: 1,12 – 7,13); khối chuyên ngành Ngoại khoa (OR=13,61; 95%CI: 5,14 – 35,98); số người bệnh chăm sóc/ngày < 8 (OR=3,43; 95%CI: 1,26 – 9,34) là các yếu tố có liên quan đến kiến thức của nhân viên y tế về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ

Kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên

Bảng Kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên

Kiến thức	Tần số (n)	Tỷ lệ (%)
Đúng	55	87,30
Chưa đúng	8	12,70
Tổng	63	100,0

Kết quả khảo sát cho thấy: Có 87,30% tỷ lệ điều dưỡng có kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM và 12,70% điều dưỡng có tỷ lệ kiến thức chưa đạt.

Một số yếu tố liên quan đến kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên.

Yếu tố liên quan giữa khoa phòng công tác với kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên có kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM chiếm tỷ lệ cao nhất là Chấn thương chỉnh hình và khoa Ngoại Thần kinh đồng chiếm 100,0%, khoa Ung bướu là 81,25%, khoa Ngoại Tổng hợp là 78,26%. Nhưng chưa tìm thấy mối liên quan có ý nghĩa thống kê giữa khoa phòng công tác với kiến thức phòng ngừa NKVM của điều dưỡng viên ($p = 0,820$).

Yếu tố liên quan giữa giới tính với kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên.

Tỷ lệ kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM của điều dưỡng nam là 89,50% trong khi của điều dưỡng nữ là 86,40%, sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê ($p = 0,7337$).

Yếu tố liên quan giữa trình độ chuyên môn với kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên: kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM của điều dưỡng viên có trình độ trung cấp và cao đẳng chiếm tỷ lệ là 86,36%. Kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM của điều dưỡng viên có trình độ đại học chiếm tỷ lệ là 89,47%, sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê ($p = 0,734$).

Yếu tố liên quan giữa số lượng người bệnh chăm sóc/ngày với kiến thức phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của điều dưỡng viên: tỷ lệ điều dưỡng viên đang chăm sóc từ 1 - 10 người bệnh có kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM là 60,0%. Tỷ lệ điều dưỡng viên đang chăm sóc trên 10 người bệnh có kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM là 92,45%, sự khác biệt này có ý nghĩa thống kê với ($p = 0,011$)

KẾT LUẬN

Nghiên cứu sử dụng phương pháp mô tả cắt ngang, chọn toàn bộ ĐDV đang công tác tại các khoa Ngoại Tổng hợp, khoa Ngoại Thần kinh, Chấn thương chỉnh hình, khoa Ung bướu trong thời gian từ tháng 04/2023 đến tháng 06/2023. Khảo sát có kết luận như sau:

Điều dưỡng viên khoa Ngoại tổng hợp là 36,50%, khoa Ung Bướu chiếm 25,40%, Chấn thương chỉnh hình và khoa Ngoại thần kinh đồng chiếm 19,05%. Đối tượng nữ chiếm 69,84%, nam chiếm 30,16% tổng số điều dưỡng tham gia nghiên cứu. Trong đó, ĐDV có

trình độ cao đẳng là 68,25%, đại học là 30,16%, trung cấp là 1,59%. Có 42,85% đối tượng có thâm niên làm việc dưới 1 năm hoặc từ 1-5 năm, 33,33% có thâm niên làm việc từ 6-15 năm, 23,82% có thâm niên làm việc trên 15 năm. Số lượng chăm sóc trung bình từ 1-10 người bệnh/ngày của điều dưỡng là 15,88% và 84,12% trên 10 người bệnh.

Về kiến thức phòng ngừa NKVM của ĐDV: Có 87,30% tỷ lệ điều dưỡng có kiến thức đúng về phòng ngừa NKVM và 12,70.% điều dưỡng có tỷ lệ kiến thức chưa đạt.

Số lượng người bệnh chăm sóc trung bình/ngày là yếu tố liên quan có ý nghĩa thống kê ($p < 0,05$) với kiến thức phòng ngừa NKVM của ĐDV tại bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh năm 2023. 🌸

Tài liệu tham khảo

1. WHO, "Burden of nosocomial infections", 2019
2. Bộ Y tế, "Hướng dẫn phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ" Ban hành kèm theo quyết định 3671/QĐ-BYT ngày 27 tháng 09 năm 2012, 2012
3. H. K. Sickder, "Nurses' knowledge and practice regarding prevention of surgical site infection in Bangladesh, Prince of Songkla University", 2010.
4. Bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh, "Bệnh viện Đa khoa tỉnh Trà Vinh thực hiện hiệu quả kỹ thuật cao trong khám chữa bệnh", 2017; <https://giadinh.suckhoedoisong.vn/benh-vien-da-khoa-tra-vinh-thuc-hien-hieu-qua-ky-thuat-cao-trong-kham-chua-benh-172171122160351511.htm>, truy cập ngày 16/03/2023.

5. Trần Quỳnh Anh, Bùi Văn Tùng, Nguyễn Tuấn Tài và cộng sự, "Kiến thức về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của nhân viên y tế tại Bệnh viện Đa khoa Sơn Tây, Hà Nội năm 2021", *tạp chí y học cộng đồng*, 2021.
6. Haleema Sadia, "Assessment of Nurses' Knowledge and Practices Regarding Prevention of Surgical Site Infection", pp.585-587, 2017.
7. Vũ Ngọc Anh, "Thực trạng kiến thức về phòng ngừa nhiễm khuẩn vết mổ của Điều dưỡng viên tại các Khoa ngoại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định năm 2020", *tạp chí khoa học Điều dưỡng*, 3(3), 2020
8. Nguyễn Thị Hồng Nguyên, Trần Trúc Linh, Phan Ngọc Thủy, và cộng sự, "Tình hình nhiễm khuẩn vết mổ trên bệnh nhân phẫu thuật tại Khoa Ngoại Tổng hợp-Bệnh viện Đa khoa Thành phố Cần Thơ", *tạp chí nghiên cứu khoa học và phát triển kinh tế Trường Đại học Tây Đô*, 2019.